

UZASADNIENIE

odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dobra”

Sporządzono na podstawie art. 49 ustawy z 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013r. poz. 1235 z późn.zm.)

CHARAKTER DZIAŁAŃ PRZEWIDZIANYCH W DOKUMENCIE

- a) stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN) określa strategię długoterminową, cele i zobowiązania Gminy Dobra do 2020 roku oraz określa działania i zadania krótko i średnioterminowe. Działania zawarte w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dobra mają chronić środowisko i ograniczać jego zanieczyszczanie, a więc nie spowodują znaczącego oddziaływania na środowisko. To oddziaływanie zostanie zmniejszone dzięki realizacji zadań zawartych w dokumencie, tzn. przedsięwzięć chroniących środowisko, polegających na ograniczeniu niskiej emisji poprzez wykorzystanie Odnawialnych Źródeł Energii (montaż kolektorów słonecznych i ogniw fotowoltaicznych, wymiana kotłów na kotły charakteryzujące się wysoką sprawnością spalania oraz na kotły biomasowe). Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dobra uwzględnia:

- zakres działań na szczeblu gminy (11 sołectw),
- objęcie całości obszaru geograficznego gminy (11 sołectw),
- skoncentrowanie się na działaniach niskoemisyjnych i efektywnie wykorzystujących zasoby, w tym poprawie efektywności energetycznej, wykorzystaniu Odnawialnych Źródeł Energii, czyli wszystkich działań mających na celu zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza ze szczególnym uwzględnieniem obszarów, na których odnotowano przekroczenia dopuszczalnych stężeń w powietrzu,
- objęcie planem obszarów, w których władze gminy mają wpływ na zużycie energii w perspektywie długoterminowej (w tym planowanie przestrzenne),

- podjęcie działań mających wpływ na zmiany postaw konsumpcyjnych użytkowników energii (współpraca z mieszkańcami Gminy Dobra m.in. na organizacji spotkań o tematyce odnawialnych źródeł energii, nie spalaniu odpadów w piecach itp., działania edukacyjne).

Głównymi celami programu są m.in.:

- eliminacja niskosprawnych urządzeń na paliwa stałe,
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w celu obniżenia kosztów eksploatacyjnych ogrzewania niskoemisyjnego,
- termomodernizacja budynków oraz wspieranie budownictwa energooszczędnego w budownictwie mieszkaniowym,
- termomodernizacja budynków oraz wspieranie budownictwa energooszczędnego w obiektach użyteczności publicznej,
- edukacja ekologiczna mieszkańców.

Realizacja przedsięwzięć zawartych w dokumencie, tj. wymiana kotłów wysokoemisyjnych na nieskoemisyjne, montaż OZE przyczyni się do zmniejszenia w stopniu znacznym emisji pyłów, zanieczyszczeń powietrza. Zasięgiem działania planu zostanie objęta cała Gmina Dobra. Działania te mają charakter pozytywny dla środowiska, bowiem przysłużą się jego ochronie, a także ograniczeniu jego zanieczyszczenia, emisji pyłów.

b) powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach.

Wskazane powyżej zadania powiązane są z charakterem działań określonych w dokumentach strategicznych na poziomie Unii Europejskiej, na szczeblu krajowym, wojewódzkim i lokalnym. Cele w zakresie gospodarki niskoemisyjnej wynikające z dyrektyw Unii Europejskiej zostały uwzględnione w Polityce Energetycznej Państwa do 2030 roku, znalazły też odzwierciedlenie w Programie ochrony powietrza dla Województwa Małopolskiego, przyjętego Uchwałą Nr XVII/662/13 z dnia 30 września 2013r. przez Sejmik Województwa Małopolskiego. Hierarchiczna zgodność celów w ww. dokumentach nadrzędnych z opracowywanym na szczeblu gminnym Planem gospodarki niskoemisyjnej sprawia, że cele zdefiniowane na poziomie wojewódzkim, krajowym i wspólnotowym będą także aplikowane i realizowane na poziomie lokalnym. Uwarunkowania lokalne, opis stanu obecnego, identyfikacja obszarów problemowych oraz obszary działań ujętych w Planie, zgodne są z lokalnymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy Dobra (Strategia Rozwoju

Gminy Dobra na lata 2014-2024, Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dobra).

- c) przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska.

Zgodnie z przyjętym w 2009 r. pakietem energetyczno-klimatycznym do 2020 r. Unia Europejska:

- 20% zredukuje emisje gazów cieplarnianych w stosunku do poziomu emisji z 1990 r.,
- o 20% zwiększy udział energii odnawialnej w finalnej konsumpcji energii (dla Polski 15%),
- o 20% zwiększy efektywność energetyczną, w stosunku do prognoz BAU (ang. business as usual) na rok 2020.

PGN jest dokumentem, stanowiącym podstawę do ubiegania się o środki wsparcia na działania efektywnościowe i proekologiczne związane z realizacją celów gospodarki niskoemisyjnej w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2014 - 2020. Zakres dokumentu obejmuje wskazanie obszarów problemowych, w których planowane są zadania związane z wspieraniem zrównoważonego rozwoju, ograniczeniem niskiej emisji i zgodne z założeniami prawa wspólnotowego.

- d) powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska.

Zagadnienia podjęte w planie odwołują się przede wszystkim do problemu jakości powietrza, efektywności energetycznej, transportu oraz termomodernizacji budynków, uwzględniając jednocześnie poprawę warunków życia mieszkańców oraz aspekty wynikające ze zrównoważonego rozwoju.

RODZAJ I SKALA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

- a) prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań.

PGN wskazuje zadania zaplanowane do realizacji w perspektywie czasowej 2016 - 2020, a zasięg planowanych działań ogranicza się do Gminy Dobra. Zadania przewidziane do realizacji nie wiążą się ze znacznym zasięgiem ponadlokalnym, długotrwałym

i nieodwracalnym oddziaływaniem związanym z emisją, wykorzystaniem zasobów naturalnych czy wystąpieniem awarii przemysłowej.

b) prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych. Gmina Dobra położona jest w odległości ok. 60 km od granic kraju, a działania planowane w dokumencie mają zasięg lokalny, w związku z czym nie przewiduje się oddziaływań skumulowanych ani transgranicznych.

c) prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska.

Realizacja ww. działań nie jest związana z możliwością wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi ani nie powoduje zagrożenia dla środowiska. Zgodnie z założonymi celami PGN oczekuje się, że realizacja działań przedstawionych w Planie spowoduje korzyści dla środowiska i przyczyni się do ograniczenia niskiej emisji.

CECHY OBSZARU OBJĘTEGO ODDZIAŁYWANIEM NA ŚRODOWISKO

a) obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu.

Na obszarze Gminy nie występują obszary, na których stwierdzono przekroczenia standardów jakości środowiska. Obszar cechuje się bogatym dziedzictwem kulturowym, jak i przyrodniczym. W Gminie istnieją obiekty wpisane do rejestru zabytków i do gminnej ewidencji zabytków.

b) formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z 16.04.2004r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym Na terenie Gminy istnieją obszary objęte formami ochrony przyrody:

- Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu,

- rezerwat Śnieżnica,

- rezerwat Mogielica,

- Obszary Natura 2000:

- Łososina PLH120087,

- Ostoja Gorczańska PLH120018,
- Uroczysko Łopień PLH120078

Ostoja Gorczańska PLH120018 stanowi rozległy obszar (17 998 ha) chroniący naturalne górskie lasy, cenne łąki reglowe, rozległe obszary źródliskowe i doliny górskich rzek. Obejmuje prawie całe pasmo Gorców. Ostoja karpackiej fauny puszczańskiej w tym dużych drapieżników (niedźwiedź, wilk, ryś). Szata roślinna o wysokim stopniu naturalności z wieloma cennymi zbiorowiskami roślinnymi (zarówno leśnymi jak i łąkowymi) i bogata florą roślin naczyniowych (ok. 940 gatunków). Obszar istotny także dla ochrony płazów. Szczególnie wysoki priorytet ochronny spośród siedlisk otwartych mają tu ziołorośla górskie, a spośród siedlisk leśnych – zbiorowiska buczyn i łągów nadrzecznych. Ta leśna, górska ostoja jest szczególnie ważnym miejscem dla dużych ssaków drapieżnych – niedźwiedzia, wilka i rysia. Ostoje nietoperzy Beskidu Wyspowego PLH120052 to obszar powołany dla ochrony nietoperzy o powierzchni 3 097 ha, składający się z jedenastu oddzielnych enklaw, z których jedna leży na obszarze gminy Dobra (kościół w Skrzydłej). Każda z enklaw obejmuje obiekt, w którym znajduje się kolonia rozrodcza nietoperzy oraz obszar żerowiskowy danej kolonii. Jest to jeden z najważniejszych obszarów dla zachowania populacji podkowca małego i najważniejszy dla nocka orzęsionego w Polsce – kluczowy dla ich ochrony w skali kraju. Zlokalizowane się tu kolonie rozrodcze obu tych gatunków należące do największych w Polsce. W okresie letnim przebywa w nich ok. 20 % populacji podkowca małego i ponad 50% populacji nocka orzęsionego. Około 25 % powierzchni obszaru porastają buczyny (obu typów), natomiast niewielka powierzchnia zajęta jest przez rzadkie i cenne siedlisko priorytetowe – jaworzynę. Kluczowymi chronionymi tu gatunkami są nietoperze: podkowiec mały i nocek orzęsiony. Uroczysko Łopień PLH120078 stanowi niewielki obszar (44,6 ha) zlokalizowany w Beskidzie Wyspowym na północnym stoku góry Łopień. Cztery tutejsze jaskinie są niezwykle ważnym miejscem hibernacji i rojenia się dla trzech gatunków nietoperzy podkowca małego, nocka orzęsionego i n. Bechsteina. Poza tym chronione tu jest górskie torfowisko wysokie, które jest siedliskiem bardzo rzadkim w Beskidach. Szczególnie cenne są tu jaskinie oraz górskie torfowisko wysokie. Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu to bardzo rozległy obszar chroniony o powierzchni aż 362 820,5 ha. Obejmuje on w dużej części południowe rejony województwa małopolskiego i chroni tereny wyróżniające się specyficznymi dla tego regionu walorami krajobrazowymi. Stanowi on połączenie między licznymi tu obszarami chronionymi o wyższym reżimie ochronnym (np. parki narodowe i krajobrazowe). W większości obejmuje

pasma górskie porośnięte rozległymi kompleksami karpackich lasów i porozcinane dolinami górskich rzek i potoków. Spośród siedlisk otwartych szczególnie cenne są unikatowe torfowiska wysokie Kotliny Orawsko-Nowotarskiej. Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje południową i środkową część gminy Dobra.

PODSUMOWANIE

W trakcie realizacji inwestycji związanych z realizacją Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Dobra wystąpią oddziaływania krótkotrwale ograniczone do obszaru, na którym będą realizowane, nie wykraczające poza teren Gminy. Realizacja działań określonych w przedmiotowym Planie nie spowoduje wystąpienia oddziaływań skumulowanych i transgranicznych. Większość planowanych działań przewidzianych do realizacji w Planie nie spowoduje wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi i zagrożenia dla środowiska. Realizacja Planu przyczyni się do zmniejszenia ładunku zanieczyszczeń emitowanych z terenu Gminy do powietrza, głównie poprzez zmniejszenie zapotrzebowania energetycznego budynków. Działania określone w Planie prowadzone będą na terenach zabudowanych, niemniej jednak wszelkie działania będą realizowane z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych, w sposób zapewniający ochronę potencjalnych łęgówisk. Nie przewiduje się negatywnego wpływu prac wskazanych w Planie na środowisko przyrodnicze, w tym na położone w granicach gminy obszary chronione. Z uwagi na lokalizację planowanych zadań na terenach zurbanizowanych w granicach jednej gminy oraz charakter działań przewidzianych w ramach przedłożonego Planu można uznać, że realizacja postanowień ww. dokumentu nie wpłynie znacząco negatywnie na środowisko przyrodnicze gminy.